

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud:R.Pulbere)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A.Panov, O.Cojocaru, I.Țurcan)

Î N C H E I E R E

19 mai 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Anatolie Starîș împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, încasarea prejudiciului material, a prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată, împotriva deciziei din 26 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 27 septembrie 2019, Anatolie Starîș a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii Consiliul municipal Chișinău și executorul judecătoresc Oleg Ungureanu cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, încasarea prejudiciului material, a prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că dânsul este veteran de război, participant la lupte pentru apărarea independenței și integrității teritoriale a Republicii Moldova.

A menționat că prin hotărârea din 26 mai 2011 a Curții de Apel Chișinău, rămasă irevocabilă prin neatacare, Consiliul municipal Chișinău a fost obligat să emită actul administrativ privind asigurarea lui și a membrilor familiei sale cu spațiu locativ, conform normelor stabilite de legislație.

Iar prin încheierea executorului judecătoresc Oleg Ungureanu nr-026-620/12 din 17 februarie 2012, a fost intentată procedura de executare și obligat Consiliul municipal Chișinău să execute hotărârea din 26 mai 2011 a Curții de Apel Chișinău.

Prin răspunsul Primăriei mun. Chișinău din 20 martie 2012, executorul judecătoresc Oleg Ungureanu, a fost informat că executarea hotărârii instanței de judecată nu poate fi posibilă, din cauza lipsei spațiului locativ liber în mun. Chișinău, astfel hotărârea din 26 mai 2011 a Curții de Apel Chișinău nu a fost executată.

Drept urmare, la 3 iulie 2012 a depus o cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova cu privire la constatarea

încălării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, în temeiul Legii nr.87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

Prin hotărârea din 20 februarie 2013 a Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău, menținută prin decizia din 30 mai 2013 a Curții de Apel Chișinău și încheierea din 2 octombrie 2013 a Curții Supreme de Justiție, a fost constatat faptul încălcării dreptului lui la executarea în termen rezonabil a hotărârii din 26 mai 2011 a Curții de Apel Chișinău și au fost încasate din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova în beneficiul său suma de 2000 de lei cu titlu de prejudiciul moral, suma de 4000 de lei cu titlu de prejudiciu material cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

Ulterior, la data de 14 ianuarie 2014, a mai depus o cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, în temeiul Legii nr.87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

Astfel, prin hotărârea din 15 aprilie 2014 a Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău, casată în parte prin decizia din 24 decembrie 2014 a Curții Supreme de Justiție, a fost constatată încălcarea dreptului lui la executarea în termen rezonabil a hotărârii din 26 mai 2011 a Curții de Apel Chișinău, și a fost încasată din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova în beneficiul său suma de 20000 de lei cu titlu de prejudiciu material, cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

Reieșind din faptul că în continuare nu au fost întreprinse acțiuni de executare a hotărârii din 26 mai 2011 a Curții de Apel Chișinău, la 18 aprilie 2017 a mai depus o cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

Iar prin hotărârea din 7 august 2017 a Judecătoriei Chișinău sediul Buiucani, menținută prin decizia din 17 octombrie 2018 a Curții Supreme de Justiție, a fost constatat faptul încălcării dreptului lui la executarea în termen rezonabil a hotărârii din 26 mai 2011 a Curții de Apel Chișinău și au fost încasate din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul său suma de 105000 de lei cu titlu de prejudiciu material și suma de 5000 de lei cu titlu de prejudiciu moral, cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

A indicat că hotărârea din 26 mai 2011 a Curții de Apel Chișinău, până în prezent nu a fost executată, fapt prin care i se încalcă dreptul garantat de art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale și dreptul la protecția proprietății prevăzut de art. 1 din Protocolul nr.1 la Convenție.

A mai subliniat că în practica sa constantă, CtEDO în cauza Prodan vs Republica Moldova, a statuat că o autoritate de stat nu poate să invoce lipsa fondurilor și a spațiului locativ.

Cu referire la prevederile art. 2, 4 și 5 din Legea nr.87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la

judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești jurisprudența CtEDO, a relevat că în urma constatării încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, dânsul este îndreptățit de a solicita încasarea din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova a prejudiciului material, moral și a cheltuielilor de judecată.

Astfel a remarcat că prejudiciul material suportat, ca urmare a neexecutării hotărârii judecătorești pentru perioada 1 mai 2017 –1 octombrie 2019 constituie suma de 101500 de lei, ce constituie plata pentru chiria apartamentului nr. XXXXX, pe care îl închiriază cu familia sa, fapt confirmat prin contractul de locațiune înregistrat la Direcția Administrare Fiscală Ciocana nr.6 din 4 ianuarie 2017 și înscrisurile anexate la dosar.

Totodată, prejudiciul moral pe care îl solicită în temeiul Legii nr.87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, în sumă de 100000 de lei, derivă din perioada de timp pentru neexecutarea hotărârii judecătorești 1 mai 2017-1 octombrie 2019.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 1,47, 53, 120 din Constituția Republicii Moldova, Legii nr.87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 1 din Protocolul nr.1 la Convenție, Declarației Universale a Drepturilor Omului.

A solicitat admiterea acțiunii, constatarea faptului încălcării drepturilor lui prevăzute de art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale și art. 1 din Protocolul nr.1 la Convenție, cauzată prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii din 26 mai 2011 a Curții de Apel Chișinău, pentru perioada 1 mai 2017-1 octombrie 2019, încasarea din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul său a sumei de 100000 de lei cu titlu de prejudiciu moral pentru neexecutarea hotărârii judecătorești, a sumei de 101500 de lei cu titlu de prejudiciu material pentru plata chiriei, pentru o perioadă de 29 de luni, precum și încasarea cheltuielilor de judecată de asistență juridică în sumă de 5000 de lei.

Prin hotărârea din 26 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea a fost admisă parțial. A fost constatată încălcarea dreptului lui Anatolie Starîș la executarea în termen rezonabil a hotărârii din 26 mai 2011 a Curții de Apel Chișinău. Au fost încasate din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul lui Anatolie Starîș suma de 5000 de lei cu titlu de prejudiciu moral, suma de 101500 de lei cu titlu de prejudiciu material și suma de 2500 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică. În rest, acțiunea a fost respinsă.

Prin decizia din 26 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău, au fost respinse apelurile declarate de către Anatolie Starîș și Ministerul Justiției al Republicii Moldova și menținută hotărârea din 26 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru.

Prin încheierea din 28 octombrie 2020 a Curții Supreme de Justiție s-a admis cererea de retragere a recursului de către Anatolie Starîș. S-a încetat procedura de

recurs, la cererea de recurs depusă de Anatolie Starîș împotriva deciziei din 26 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău, în partea prin care a fost respins apelul declarat de Anatolie Starîș și menținută hotărârea din 26 decembrie 2019 a Judecătorei Chișinău sediul Centru, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Anatolie Starîș împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, încasarea prejudiciului material, a prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată.

La 06 noiembrie 2020 Ministerul Justiției al Republicii Moldova a declarat recurs împotriva deciziei din 26 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

Examinând temeiurile recursului declarat în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

În conformitate cu art. 433 lit. b) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care, recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut.

În conformitate cu art. 434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Termenul de 2 luni de declarare a recursului, este unul de decădere și nu poate fi restabilit. Or, exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Materialele cauzei atestă că, decizia instanței de apel a fost pronunțată la 26 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău, fiind expediată în adresa părților la 24 iunie 2020 fapt confirmat prin copia scrisorii de însoțire a Curții de Apel Chișinău nr.5409 (f.d.150, vol. II), însă confirmarea privind recepționarea acesteia de către recurenți la materialele dosarului lipsește.

În același timp, materialele dosarului atestă că, la 24 iunie 2020 Starîș Anatolie a depus cerere de recurs împotriva deciziei instanței de apel din 26 mai 2020 (f.d.154-179, vol.II).

Prin notificarea din 28 iulie 2020, Curtea Supremă de Justiție în conformitate cu art. 439 alin. (2) CPC a expediat intimațiilor copia recursului și i-a înștiințat despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Conform avizului de recepție Ministerul Justiției al RM a recepționat la 03 august 2020 copia cererii de recurs depusă de Starîș Anatolie (f.d.185).

Iar, prin încheierea din 28 octombrie 2020 a Curții Supreme de Justiție s-a admis cererea de retragere a recursului de către Anatolie Starîș. S-a încetat procedura de recurs, la cererea de recurs depusă de Anatolie Starîș împotriva deciziei din 26 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău.

Instanța de recurs conchide că Ministerul Justiției al RM la 6 noiembrie 2020 a depus recurs împotriva deciziei din 26 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău, cu omiterea termenului legal de depunere, or, în conformitate cu art. 434 Cod de procedură civilă recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Mai mult ca atât, conform avizului de recepție Ministerul Justiției al RM a recepționat la 03 august 2020 copia cererii de recurs depusă de Starîș Anatolie, prin urmare Ministerul Justiției a cunoscut despre examinarea litigiului dat și urma să depună diligența necesară în vederea exercitării căii de atac în termen.

Potrivit art. 56 alin. (3) Codul de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Articolul 61 alin. (1) Codul de procedură civilă expres prevede că părțile sunt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Pe cale de consecință, examinarea unui recurs tardiv declarat împotriva unei hotărâri definitive ar avea un efect incompatibil cu principiul securității raporturilor juridice, garantat de articolul 6 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale și ar încălca dreptul intimatului la un proces echitabil.

Astfel, reieșind din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin.(2), art. 433 lit.b), art. 440 Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru